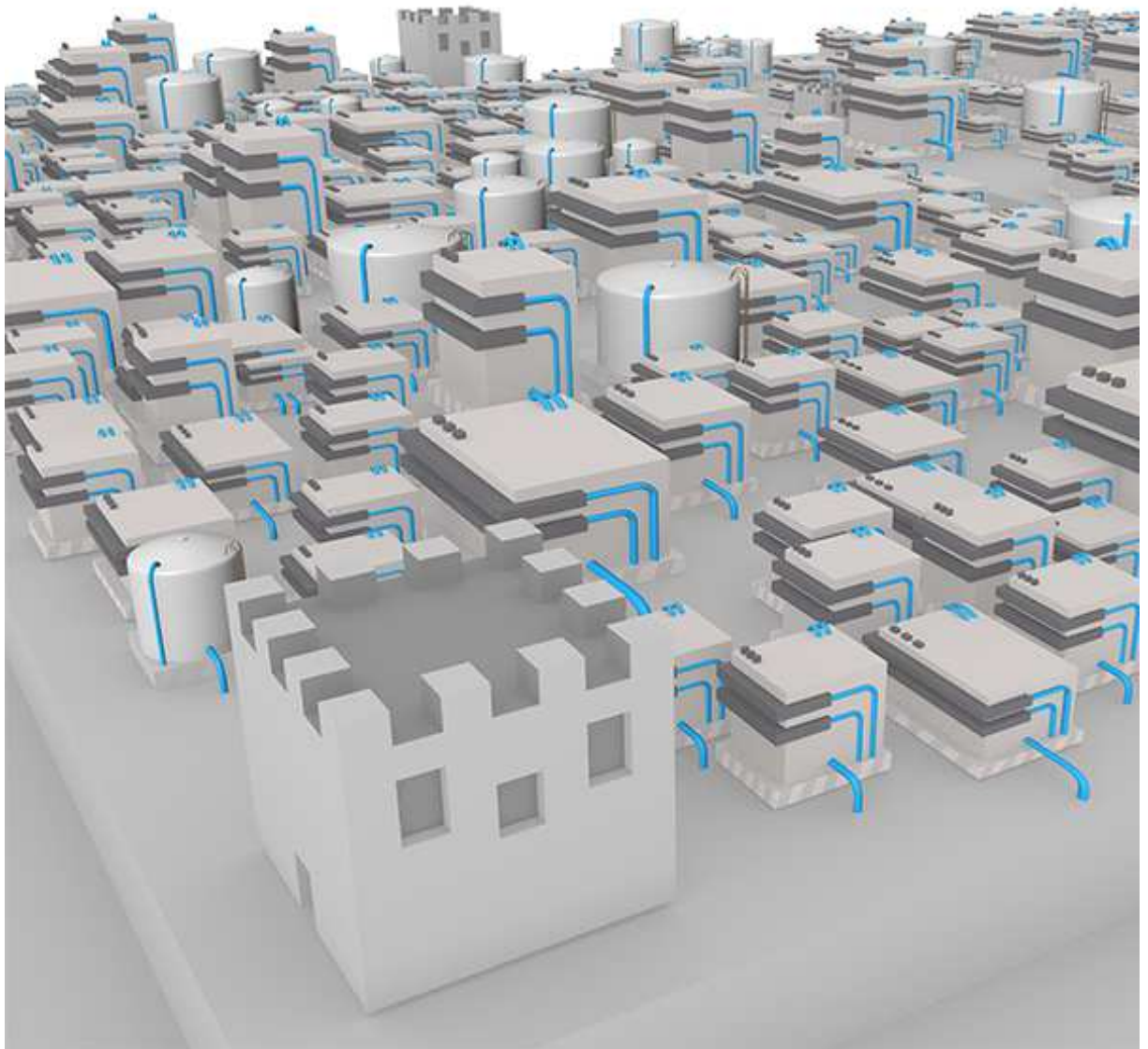

idEA-visualisatie

LS20160129

Informatie- en communicatietechnologie (ICT) is lastig uit te leggen. Het is vaak erg complex en het veelvuldig gebruik van jargon maakt het er niet beter op. Vandaar dat ICT'ers steeds meer gebruik maken van modellen en plaatjes om uit te leggen waarmee ze bezig zijn. Want plaatjes zeggen veel meer dan 1000 woorden.

Echter, deze plaatjes zijn vaak zo complex en/of abstract dat ze bijvoorbeeld door bestuurders moeilijk te bevatten zijn.

De idEA-visualisatie is een vorm van verbeelding die in de praktijk heeft bewezen dat het de kloof in begrip tussen ICT'ers en bestuurders kan overbruggen. Het is een visualisatie-methode die binnen het Rijk ontwikkeld is om bestuurders inzicht te geven in de relatie tussen werkprocessen, informatievoorziening en ondersteunende ICT-middelen.

idEA staat voor interactieve dynamische Enterprise Architecture.

<p>Interactief</p> <ul style="list-style-type: none">• Architectuur als resultaat van interactie tussen stakeholders.• Architectuur die stakeholders verbindt (commitment, gezamenlijk gevoel van urgentie en ambitie).• Architectuur waar je mee kunt interacteren, een model dat laat zien wat er gebeurt als...• Design is interactie, geen vinkje aan het einde als alle beslissingen al gepasseerd zijn• Met de visualisatie van de architectuur kan een verhaal worden verteld (storytelling), waarmee begrip en feedback kan worden bevorderd. <p>Dynamisch</p> <ul style="list-style-type: none">• Architectuur is niet statisch, maar leeft: het gaat niet alleen om IT-dozen maar ook menselijk handelen en menselijke maat. IT is dienend aan de doelen van de organisatie en moet aansluiten op de behoeften van de mensen die ermee moeten werken.• Er wordt gebruik gemaakt van dynamisch modellen: animatie en simulatie• Het proces om te komen tot inzicht in de enterprise architectuur is enerverend en inspirerend. De architectuur wordt beleefd.• Het visualisatieproces, inclusief de interactieve gedachtenvorming, geeft richting aan de oplossing. Inzichten worden gedeeld en op elkaar afgestemd. Er ontstaat meer begrip van de mogelijkheden en nodigt daardoor uit verder te denken. <p>Enterprise Architectuur</p> <ul style="list-style-type: none">• Een samenhangende beschrijving van de organisatie en inrichting van de informatiediensten en -voorzieningen• Beschrijft de huidige en toekomstige organisatiehuishouding en het transformatiepad daartussen.• Een coherente, consistente verzameling principes, verbijzonderd naar uitgangspunten, regels, richtlijnen en standaarden, die beschrijft hoe de organisatie, de informatievoorziening, de applicaties en de infrastructuur hun vorm hebben gekregen en hoe zij zich voordoen in het gebruik.• Een hulpmiddel om te sturen op de samenhang tussen de diverse ontwikkelingen in de organisatie.• Heeft als doel ervoor te zorgen dat een organisatie zich in al haar geledingen in de gewenste richting ontwikkelt.
--

1. Doelen

Een idEA-visualisatie biedt een bestuurlijke kijk op de inzet van ICT-voorzieningen binnen en tussen organisaties. Het geeft een inzichtelijk beeld hoe deze voorzieningen aangewend worden ter ondersteuning van werkprocessen en het realiseren van de doelen, taken en verantwoordelijkheden waarvoor de organisatie staat.

Een idEA-visualisatie beoogt daarbij overzicht, inzicht en uitzicht te geven in de samenhang tussen proces, techniek en informatievoorziening en vult dit aan met beelden die duidelijk maken in hoeverre deze zaken (al dan niet) bijdragen aan de beoogde doelen, taken en verantwoordelijkheden:

- Overzicht van (werk)processen en de wijze waarop ze door mensen en techniek worden uitgevoerd.
- Inzicht in de samenhang tussen (werk)processen, de techniek en de informatie die door gebruikers wordt gemaakt, bewerkt, uitgewisseld en opgeslagen.
- Inzicht in knelpunten die om een oplossing vragen of in de oplossingen voor bepaalde knelpunten.
- Uitzicht op noodzakelijke of mogelijke verbeteringen en hoe deze gerealiseerd kunnen worden.

Vaak wordt in de visualisaties ook de wijze waarop de mensen, die verantwoordelijk zijn voor bepaalde werkprocessen, zijn georganiseerd uitgebeeld.

De visualisatie is vooral gericht op bestuurders en dient hen kennis en inzicht te verschaffen op basis waarvan zij de inzet (investering, ontwikkeling en beheer) van ICT beter kunnen begrijpen en aansturen. De idEA-visualisatie functioneert daarbij als zogenaamde praatplaat. Het is een communicatiemiddel waarmee bepaalde zaken inzichtelijk en bespreekbaar kunnen worden gemaakt. Het dient de dialoog tussen architect en bestuurder te prikkelen. De bestuurder moet het gevoel hebben dat hij/zij op hoofdlijnen grip krijgt op de materie en met deze kennis kan sturen op een beheersbare ontwikkeling en beheer van de betreffende ICT-voorzieningen. De architect verkrijgt met behulp van de plaat beter inzicht in de belangen, wensen en doelen van de bestuurder, zodat hij/zij daarmee bij de inrichting van de ICT-architectuur rekening kan houden. Bovendien biedt het hem/haar de mogelijkheid om op inzichtelijke en gebruiksvriendelijke wijze werkprocessen en (het beheer van) ICT-voorzieningen te verbinden met de doelen waarvoor deze zijn/worden ontwikkeld en geïmplementeerd. In die zin kan de idEA-visualisatie zelfs functioneren als een soort Visueel Functioneel Ontwerp van de gewenste ICT-infrastructuur.

Het proces dat vooraf gaat aan het uittekenen van de idEA-visualisatie brengt de werelden van de bestuurder, architect en gebruiker (de 'business') bij elkaar en kweekt onderling begrip en een

gezamenlijk referentiekader. Het draagt eraan bij dat de wederzijdse verwachtingen rond de inzet van ICT beter op elkaar afgestemd zijn. Voor meer informatie over het proces zij verwezen naar de beschrijving van het idEA-proces.

2. Uitgangspunten

2.1 Toepassing

1. Toepassing van deze visualisatiemethode staat voor iedereen vrij. Gebruik van de idEA-visualisatiemethode valt onder een creative common-licentie, waarbij naamsvermelding verplicht en het toeigenen van de methodiek voor commercieel gebruik niet is toegestaan (CC BY-NC).
2. In principe kan ieder werkproces plus de ondersteunende ICT-voorziening op de idEA-wijze worden weergegeven.
3. Hoewel de idEA-visualisatiemethode is opgezet voor onderdelen van het Rijk, kunnen ook andere organisaties binnen en buiten de overheid er gebruik van maken.
4. De visualisatie kan ingezet worden voor het verbeelden van een breed scala aan werkprocessen waarbij informatie en data worden uitgewisseld met behulp van geautomatiseerde hulpmiddelen (ICT):
 - a. Ketenprocessen tussen diverse organisaties
 - b. Specifieke (bedrijfsvoering)processen binnen een organisatie
 - c. Dienstverlenings- en handhavingsprocessen, waarbij burger en bedrijven centraal staan
5. De architect kan de idEA-visualisatie niet alleen inzetten om de discussie met de bestuurder aan te gaan en het begrip van de bestuurder te verhogen, het kan ook gebruikt worden als toegangspoort (interface) tot gedetailleerde, verklarende (technische en bestuurlijke) informatie. De mogelijkheid bestaat namelijk om vanuit de visualisatie door te klikken naar achterliggende informatie (via zogenaamde hyperlinks). Zo kunnen beschrijvingen en/of specificaties van onderdelen van de plaat toegankelijk worden gemaakt
6. In de praktijk blijkt dat deze visualisatiemethode niet alleen bij bestuurders werkt. Ook manager en medewerker kan er inzicht mee gegeven worden. Zo zijn er voorbeelden dat de platen ingezet zijn voor het illustreren van een veranderingsproces naar een nieuwe manier van werken.

2.2 Inhoud

De visualisaties zijn toegespitst op de wereld van de bestuurder. Deze bestaat doorgaans uit zaken die direct of indirect te maken hebben met het realiseren van de (bedrijfs)doelen van de organisatie, waarvoor hij/zij verantwoordelijk is. De bestuurder stelt het beleid vast en ziet toe op de dagelijkse gang van zaken binnen zijn/haar organisatie. Hij/zij is verantwoordelijk voor de wijze waarop de organisatie is ingericht om de vastgestelde doelen te bereiken, voor de vormgeving van de procesgang en voor de inzet van de bedrijfsmiddelen die daarvoor nodig zijn. Wat dat laatste betreft draait het vooral om de mensen die binnen de organisatie werken, maar ook om uit materieel dat nodig is om de procesgang te ondersteunen. ICT neemt daarbij een steeds belangrijkere rol in. Sterker: vaak zijn veel processen al gedeeltelijk of geheel geautomatiseerd. Daarnaast dient de bestuurder verantwoording af te leggen aan aandeelhouders, politici of concernleiding. De

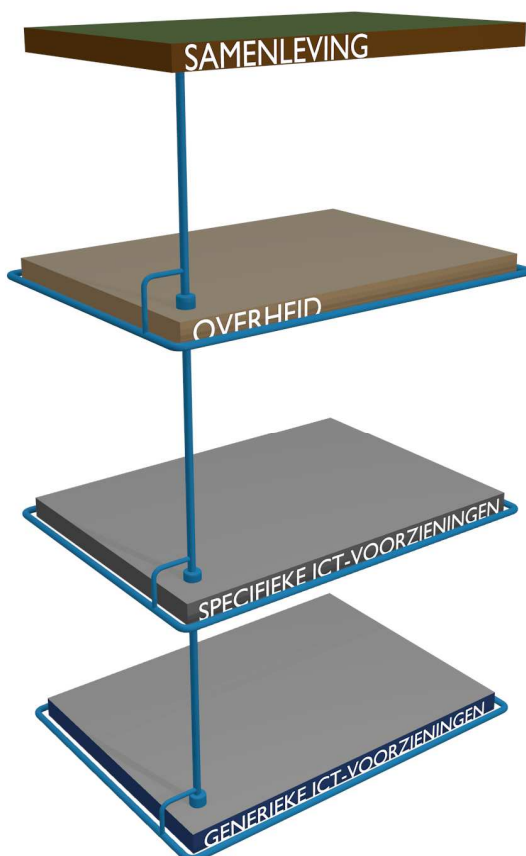
bestuurder moet daarbij laveren tussen een veelheid van belangen. Hij/zij moet de belangen van diverse doelgroepen en stakeholders afwegen: klanten, burgers, aandeelhouders, politici, werknemers, bonden, leveranciers en afnemers.

Het draait in de wereld van de bestuurder wat de bedrijfsvoering betreft dus vooral om werkprocessen, mensen en apparaten, plus alle 'besognes' die deze dingen met zich meebrengen om de doelen van zijn of haar organisatie te bereiken.

2.3 Vorm

Alle bovengenoemde zaken krijgen in de idEA-visualisatie een plaats. Dat kan direct zichtbaar zijn of dat kan bereikt worden door in de visualisatie aanknopingspunten te tonen aan de hand waarvan het een en ander verbaal kan worden toegelicht.

De visualisatie bestaat uit vier voor de bestuurder makkelijk herkenbare werelden (lagen):

1. **De zichtbare wereld: de samenleving**
Bij de overheid gaat het dan om de samenleving, de omgeving waar de interactie (dienstverlening en handhaving) met de burger plaatsvindt. Het is de wereld waar de burger en de overheid elkaar ontmoeten. Dat kan aan de balie zijn (ook wel front-office genoemd) of thuis bij het scherm van een laptop, PC of tablet.
2. **De wereld achter de schermen van de overheid: de overheidsorganisatie**
Op deze laag acteren ambtenaren die het primaire proces managen. Indien relevant kunnen hier ook andere organisaties een plaats krijgen, zoals leveranciers en afnemers van diensten en/of data.
3. **De specifieke ICT-voorzieningen**
In elke organisatie zijn ICT-voorzieningen beschikbaar die het werk ondersteunen. Ze vergemakkelijken, verbeteren en/of versnellen de werkprocessen. De applicaties, systemen, databases die voor hele specifieke processen, die eigen zijn aan de organisatie en alleen daar worden gebruikt, krijgen op deze laag hun plaats.
4. **De generieke ICT-voorzieningen**
Hier staan de ICT-voorzieningen die gezamenlijk door meerdere organisaties gedeeld worden. Ze maken er samen ge-

bruik van.

Tussen en op deze vier lagen lopen **blauwe pijpleidingen (netwerken)** waardoor mensen en machines (hard- en software) digitale informatie en gegevens uitwisselen. Mensen maken, verzamelen en bewerken deze gegevens. Ze worden verstuurd en opgeslagen. In toenemende mate vindt zelfs **informatie-uitwisseling** plaats tussen machines zonder tussenkomst van de mens.

Dit element van uitwisseling is erg belangrijk in de idEA-visualisatie. Veel organisaties zijn per slot van rekening voor een groot deel informatiefabrieken. Er gaat informatie in en er komt informatie uit. In de organisatie wordt iets met de informatie gedaan. Dit wordt in de platen benadrukt door opvallende blauwe buizen tussen de ICT-voorzieningen te laten lopen, zowel horizontaal op de lagen als verticaal tussen de lagen.

Hierin ligt tevens de reden waarom in het model geen aparte laag voor **processen** is opgenomen. Een proces vindt namelijk vaak op meerdere lagen plaats. Ze beginnen en eindigen doorgaans op de bovenste laag, bij de burger die vraagt om een bepaalde dienst van de overheid (of geconfronteerd wordt met het handhavende deel van de overheid). De ambtenaren op laag 2 spelen vervolgens een belangrijke rol in de besluitvorming en de afhandeling, waarbij ze gebruik maken van de technische voorzieningen in de daaronder gelegen lagen. Een steeds groter deel van de processen wordt zelfs zonder tussenkomst van de ambtenaar door machines en applicaties op die lagen afgehandeld.

De idEA-visualisatie doet qua vormgeving denken aan het simulatiespel **SIMcity**. En die associatie is geen toeval. Het is een spel waarmee veel bestuurders van rond de 50 jaar in hun jongere jaren zelf mee hebben kennis gemaakt.

In SIMcity is een bovenwereld zichtbaar waarin de speler als bestuurder allerlei zaken moet regelen voor de bewoners van de stad. En er is de (onder)wereld van de infrastructuur, die maar voor een deel echt zichtbaar is. Er moeten in het spel wegen en spoorwegen worden aangelegd. Er kunnen zelfs metrolijnen getrokken worden. Tevens is er een energienetwerk en waterleidingen, met alle voorzieningen van dien. Ze zijn onontbeerlijk voor het welzijn van de bewoners van de stad.

Net als in het spel geeft de samenhang tussen de zichtbare wereld en de onderliggende wereld van de infrastructuur in de idEA-visualisatie een beleving van grip en beheersbaarheid van de materie. De dialoog met de bestuurder kan daardoor met meer vertrouwen gevoerd worden.

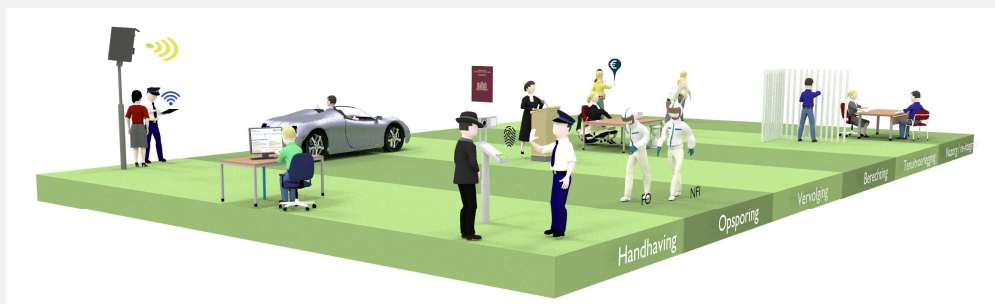
Aanwijzingen

- De visualisatie moet overzichtelijk, gemakkelijk toepasbaar, simpel, handzaam en uitnodigend zijn. Het moet zodanig opgezet zijn dat het dialoog uitlokt en inzicht verschaft.
- Belangrijk is dat:
 - de afzonderlijke lagen overzichtelijk en herkenbaar zijn ingericht;
 - de ondergelegen lagen altijd functioneel dienend zijn aan de daarboven gelegen lagen.
 - de informatie/data-uitwisseling de lagen verbindt;
- De lagen hoeven niet per se tot in detail technisch accuraat te zijn (het is per slot van rekening een model van de werkelijkheid), alleen de hoofdlijnen en boodschappen die nodig zijn om zaken inzichtelijk te maken moeten worden opgenomen.

Laag 1: De 'zichtbare' wereld

Op deze laag wordt het proces verbeeld dat hoofdonderwerp is van de visualisatie. Dat kan bijvoorbeeld zijn:

- Het verlenen van een of meerdere diensten aan de klant
- Het afleveren van een of meerdere producten aan de klant (productieproces).
- Een besluitvormingsproces
- Een beleidsproces
- Een handhavings- en/of toezichtsproces
- Het politieke proces
- Een bedrijfsvoeringsproces (hrm, huisvesting, facilitair management, financieel management, communicatie etc)
- Een ketenproces

Aanwijzingen:

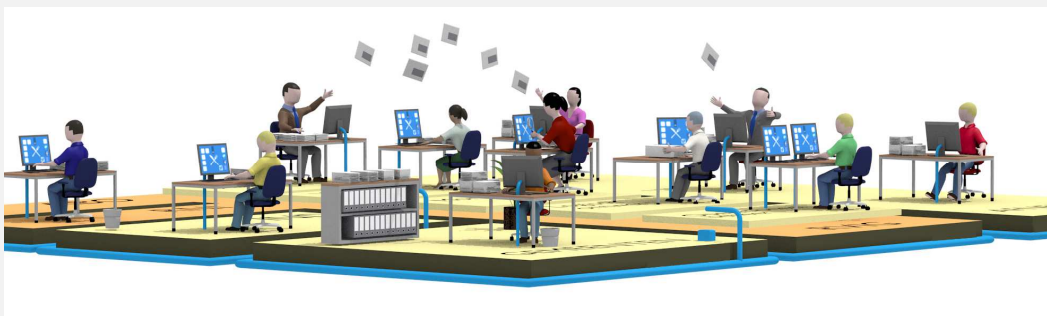
- Het proces dient zo vorm gegeven te zijn dat het de essentie van het proces kenmerkt.
- Laat datgene wat gepresenteerd wordt afhangen van de boodschap die in de laag gelegd moet worden. Is het de bedoeling dat de complexiteit van een proces wordt benadrukt, laat dan de complexiteit zien. Als iets juist zeer efficiënt is ingericht, dan moet dit naar voren komen in de wijze waarop het proces is vormgegeven.
- Gebruik op deze laag vooral mensen om het proces uit te beelden. Als er sprake is van ICT, dan kan dit het best beperkt worden tot tablets, smart phones, beeldschermen en andere apparaten waarop informatie/data wordt weergegeven. Soms is het nodig een zendmast of een modem/router voor de draadloze communicatie met andere lagen op deze laag neer te zetten.
- Op deze laag kan getoond worden wat er goed of juist verkeerd gaat in het proces. Laat dit duidelijk zien.
- Soms werkt het goed als op deze laag ook creatieve, ludieke visuele vondsten worden gebruikt om bepaalde toestanden te kenschetsen, maar over het algemeen wordt dit afgeraden. Vergezochte metaforen werken niet goed in de idEA-opzet. Hou het zo duidelijk mogelijk en conform de realiteit. Wijk daar niet met verge-

zochte spitsvondigheden vanaf. Dat haalt de kracht uit de plaat en bestuurders zijn er niet altijd van gediend.

- Bij het verbeelden van een ketenproces of een proces waarbij diverse onderdelen van de organisatie betrokken zijn kan deze laag, als het nodig is de zelfstandigheid van deze organisaties te benadrukken, in diverse samenstellende vlakken worden verdeeld. Op elk vlak kunnen dan een of meerdere processen getoond worden die door die betreffende organisatie worden uitgevoerd.
- Zet de onderdelen van het proces in een volgorde neer die recht doet aan de realiteit. Dat kan extreem volgordelijk zijn (in een rechte lijn), cyclisch (cirkel) of zo het uitkomt (willekeurig).
- Dit is de laag waar het eigenlijk allemaal zichtbaar om draait. Geef deze laag dan ook veel kleur. Probeer het levendig te maken, zonder dat het overzicht verloren gaat.
- Het grondvlak van deze laag is meestal groen.

Laag 2: De organisatie

Hier worden de mensen getoond die verantwoordelijk zijn voor het regelen van de diensten, het produceren van de producten of het organiseren en beheren van de voor het proces benodigde bedrijfsvoering.

Het zijn de mensen die met de informatievoorziening bezig zijn en over het algemeen voor de klant onzichtbaar hun werk doen. Bij veel organisatie noemt men dit vaak de zogenaamde *back-office*.

Deze mensen zitten vaak aan een bureau en hebben de beschikking over een PC, een terminal, een laptop of een tablet, waarmee informatie en gegevens worden aangemaakt, verwerkt, uitgewisseld en opgeslagen. De ICT-voorzieningen die daarvoor op servers, in datacentra of ergens 'in de cloud' worden gebruikt worden niet getoond op deze laag.

Aanwijzingen

- Zet deze laag niet vol met medewerkers (behalve als dat zinvol is om een bepaalde boodschap te verhelderen). Gebruik alleen personen die symbool staan voor (een deel van) het betreffende proces.
- Laat door middel van de mensen zien wat er goed gaat en wat juist niet. Laat de mensen bijvoorbeeld zichtbaar in paniek raken, vertwijfeling uitstralen, in control

zijn, of tevredenheid tonen, al naar gelang de boodschap die over moet komen.

- Verbind de laptops en desktops netjes aan het netwerk als er inderdaad een gezamenlijk netwerk is. Als dat niet het geval is dan is het zinvol om losse kabeltjes (spaghetti) te trekken naar de applicaties en systemen waar ze in de lagen eronder gebruik van maken.
- Wordt er gebruik gemaakt van tablets, geef deze dan een wifi-sigitaal mee dat opgepikt wordt door een modem/router.
- Ook op deze laag wordt gewerkt en vraagt de nodige aandacht. Hier zitten achter hun scherm, lopen rond of vergaderen.
- Het vlak zelf krijgt meestal een gele kleur. Indien sprake is van meerdere organisaties op deze laag dan kunnen de afzonderlijke vlakken een afzonderlijke tint (of zelfs kleur) krijgen.

Laag 3: De specifieke ICT-voorzieningen

Op deze laag staan de applicaties, systemen en netwerken die speciaal voor specifieke processen worden gebruikt. Als voor deze applicaties een speciaal datacenter is ingericht, dan kan deze ook hier op deze laag een plaats vinden.

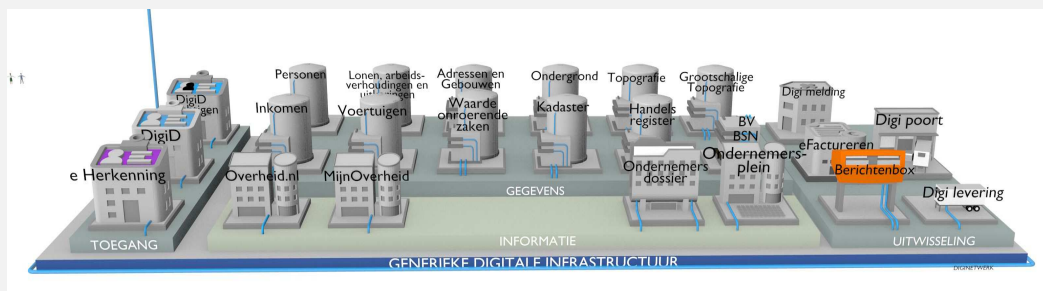
Aanwijzingen

- Gebruik alleen de applicaties en systemen die t.b.v. de processen op laag 1 en 2 worden gebruikt.
- Verbind de applicaties aan het netwerk, behalve indien er geen netwerk is.
- Geef de applicaties en systemen bij voorkeur functionele benamingen, die weer-geven waarvoor de voorzieningen dienen.
- Ook de vorm van de applicaties/systemen moet zo veel mogelijk de functie weer-spiegelen.
- Tevens wordt er op deze vormen een icoon geplaatst dat duidelijk maakt om welke soort gegevens het in deze applicaties/systemen draait.
- Bijvoorbeeld:
 - Voor databases en registraties kunnen opslagsilo's gebruikt worden. Om aan te geven welke gegevens er worden opgeslagen krijgt de silo een icoon dat toont wat voor soort gegeven worden opgeslagen. Een gestileerd pop-petje voor persoonsgegevens. Een euro voor financiële gegevens, etc. etc.
 - Een systeem waarin een identificatie- en authenticatieproces plaatsvindt kan verbeeld worden door een gebouw dat de vorm heeft van een ID-card. Bovenop prijkt het icoon van een sleutel .

- Een processysteem kan gekenmerkt worden door een gebouw waar diverse buizen met informatie doorheen lopen. Het specifieke proces kan aangeduid worden met een icoon dat de lading herkenbaar dekt.
- Een systeem waarmee digitaal wordt samengewerkt kan als bedrijfsverzamelgebouw neergezet worden. Een icoon dat 'werk in uitvoering' uitbeeldt geeft aan dat hier (samen)gewerkt wordt.
- Op deze laag laten zich doorgaans geen mensen zien. Soms is het echter nodig erop te wijzen dat het beheren, monitoren of beveiligen van de software extra aandacht nodig heeft. In die gevallen kunnen op deze laag poppetjes met die speciale functie neergezet, maar eigenlijk horen deze op laag 2 thuis.
- Op deze laag staan geen standaarden of andere afspraken die men gezamenlijk heeft gemaakt. Dat zijn immers geen ICT-voorzieningen. Als er een database of applicatie is waarin die afspraken zijn opgeslagen dan kan die hier natuurlijk wel een plaats krijgen, mits dit gezamenlijk gebruikt wordt natuurlijk.
- Dit is de laag van de techniek. Techniek is 'saai' en grijs. Het moet werken. Het moet doen wat de gebruiker ervan vraagt, niets meer en niets minder. Maak het daarom niet meer bijzonder dan het is. De voorzieningen krijgen dan ook grijze tinten en hoeven niet enorm opgetuigd te worden met allerlei toeters en bellen.

Laag 4: De generieke ICT-voorzieningen

Op deze laag staan ICT-voorzieningen die door meerdere onderdelen van de organisatie of keten gezamenlijk worden gebruikt en voorzieningen die voor meerdere processen worden ingezet. Hier kunnen bijvoorbeeld de basisregistraties gevonden worden of de rijkscomputercentra.

Gezamenlijkheid is een rekbaar begrip. Voorzieningen kunnen op diverse niveau's namelijk gezamenlijk gebruikt worden: sectorniveau, ketenniveau, rijksniveau, overheidsniveau of zelfs Europees niveau. Dit kan op verschillende wijzen worden vormgegeven: in de diepte (meerdere lagen), in de breedte (meerdere vlakken) of beide. Dit hangt af van de begrijpelijkheid van de constructie en de boodschap die moet worden overgedragen.

Een generieke laag kan opgesplitst worden in twee of meerdere aparte lagen. Hoe dieper men afdaald, des te generieker wordt deze laag. Zo kunnen van boven naar beneden lagen aangelegd worden met generieke sectorvoorzieningen, generieke rijksvoorzieningen, generieke overheidsvoorzieningen en gezamenlijk gebruikte Europese ICT-voorzieningen.

Meestal is het makkelijker om deze generieke onderscheidingen op 1 laag onder te brengen d.m.v. het aanbrengen van aparte aan elkaar grenzende vlakken. Zo worden de generieke voorzieningen op 1 laag gehouden. Het gevaar is dan wel dat deze laag erg breed kan worden.

Aanwijzingen

- Hier gelden dezelfde richtlijnen als voor laag 3

2.4 Doelgroepen

De idEA-visualisatie is oorspronkelijk bedoeld als een gebruiksvriendelijke en effectieve methode om architecten te helpen de inzet van ICT-voorzieningen ter ondersteuning van werkprocessen binnen het Rijk voor bestuurders beter inzichtelijk en begrijpelijk te maken¹. En dat is nog zo. Het dient bestuurders kennis en inzicht te verschaffen op basis waarvan zij de inzet (investering, ontwikkeling en beheer) van ICT beter kunnen begrijpen en aansturen.

Bijkomend voordeel van de visualisatie is dat het de kloof tussen de wereld en de architect overbrugt. Men leert ekaar beter te begrijpen.

In de praktijk is gebleken dat de visualisatie ook bij andere, technisch niet onderlegde doelgroepen gebruikt kan worden om duidelijk te maken hoe ICT wordt ingezet om de werkprocessen te ondersteunen. Het kan een effectief middel zijn om te laten zien wat de consequenties van een andere manier van werken voor het personeel en de organisatie.

3. Voordelen

De idEA-visualisatie:

- Verschaft overzicht, inzicht en uitzicht. En maakt omplexiteit is beter te doorzien.
- Is leuk en aantrekkelijk; het leeft.
- Maakt ICT communiceerbaar.
- Daagt uit tot dialoog en maakt wederzijdse verwachtingen duidelijk
- Zorgt voor een gemeenschappelijk referentiekader, waaraan de infrastructuur in zijn werking kan worden getoetst.
- Is flexibel en geeft ruimte om mee te denken
- Kweekt een basisbegrip van zaken die normaal gesproken alleen aan architecten en technen-ten voorbehouden zijn.

¹ Met het traditionele instrumentarium van de architect, waaronder de plaatjes met 30 pijlen, onoverzichtelijke stroomschema's, uitgeschreven verhalen en abstracte indelingen, worden de meeste bestuurders niet goed bediend. De bestuurders hebben daarom zelf aangegeven dat een andere beeldtaal wenselijk is.

- Is een nieuwe manier van modelleren waarbij de wereld van de bestuurder en de processen waarvoor hij/zij verantwoordelijk is het uitgangspunt zijn en niet de complexe wereld van de techniek.
- Gaat uit van functies die ICT-voorzieningen hebben in de ondersteuning van processen, niet van namen of merken.
- Maakt non-lineaire probleemoplossing mogelijk. Het stimuleert de makers en de aanschouwers tot denksprongen en verschuivingen.
- Kan tegelijkertijd inzicht geven in verschillende viewpoints waardoor meer begrip ontstaat voor een ander viewpoint binnen eenzelfde kader.
- Leert de architect de echte wereld beter te begrijpen, waardoor de architectuur beter erop aan kan sluiten.
- Kan gebruikt worden als interface naar achterliggende, specifieke ICT-informatie.
- Ontmythologiseert ICT. ICT is ondersteunend; het is 'slechts' een bedrijfsmiddel.
- Geeft beleving bij de werking. Beleving van urgentie als een knelpunt zichtbaar gemaakt wordt en beleving van ambitie als een oplossing getoond wordt.
- Verkoopt het idee i.p.v. het precies uit te leggen.

5. Beperkingen

De idEA-visualisatie:

- Het is en blijft een model, een vereenvoudiging van de werkelijkheid. Voor nuance of verfijning is in de visualisatie zelf weinig plaats.
- Het zijn 'maar' plaatjes. Veel mensen, vooral de wat oudere, stellen geschreven taal bijzonder op prijs en vinden plaatjes van minder belang. Wie schrijft, die blijft. Beelden blijven weliswaar hangen in de herinnering, maar het gaat hen toch vooral om de (geschreven) inhoud.
- Iedereen heeft verstand van plaatjes. En iedereen heeft er wel wat over te zeggen. Dat heeft zijn voordelen, maar het kan ook knap lastig zijn om ordening in de diverse wijzen van kijken te krijgen.
- De visualisatie is 'slechts' een communicatie-instrument. Het geeft nauwelijks informatie over technische details.
- Het sluit niet perfect aan bij de architectuurmodellen, die een andere indeling en invalshoek hanteren. Dit maakt het voor 'old-style' architecten soms lastig gebruik te maken van dit instrument.
- De visualisatie kent geen semantiek. Er kan niet voor architectuuranalyse logisch geredeneerd of gerekend worden aan de data het visuele model.
- De visualisatie kan niet automatisch gerepresenteerd worden in maakbare specificaties.
- Het lijkt makkelijk te realiseren. De praktijk leert dat het toch wel veel oefening, inzicht en vooral inlevingsvermogen vraagt. Vooral het goed kunnen luisteren naar de inbreng van de betrokkenen en dit kunnen vertalen in aansprekende, effectieve beelden is cruciaal en niet voor iedereen weggelegd.

- Het uittekenen van een idEA-visualisatie vraagt over het algemeen een professionele hand en kan daardoor duur zijn. Een handige tool om deze visualisaties snel en interactief in elkaar te zetten ontbreekt (vooralsnog).